

**dr. Szunyog Tibor: A kiskapuk bezáródnak – jogalkotói válaszok a pénzmosás
megjelenésére**

A pénzmosás felbukkanása, motivációja, hatásai

Az elkövetett bűncselekmények jelentős hányadát az anyagi haszonszerzés motiválja. A haszon megszerzését követően azonban az elkövetők egy újabb megoldandó problémával szembesülnek, nevezetesen azzal, hogy az illegálisan szerzett javaikat törvényes eredetűnek tüntessék fel. Ennek oka pedig többek közt abban keresendő, hogy könnyen az egyre hatékonyabb eszközökkel és módszerekkel dolgozó adóhatóságok látókörébe kerülhetnek – már pedig a nagy amerikai gondolkodó, Benjamin Franklin leszögezte, hogy „ezen a világon semmiről sem mondhatjuk, hogy biztos, kivéve a halált és az adót” -, amely az elkövetők számára az adófizetési kötelezettség keletkezésén kívül magában hordozza a lebukás komoly veszélyét az elkövetett bűncselekmény tekintetében.

A szervezett bűnözés világszintű növekedésével párhuzamosan a XX. század első felében beindult egy olyan erőteljes folyamat, amely arra irányul, hogy az illegális eredetű pénzeket a hatóságok előtt legális színben tüntessék fel. Ez a jelenség pedig nem más, mint a pénzmosás.

A megnevezés és annak angol eredetije – money laundering – szinte tréfásan hangzik, hiszen vegytisztításra utal. Az egyébként igen szemléletes „piszkos pénz” és „pénzmosás” szavak – noha a mai szóhasználatban egyértelműen az illegális pénzt, illetve annak legalizálását jelentik - eleinte nagyon is valóságos tartalommal bírtak: a legenda szerint ugyanis az 1920-as években Al Capone a szeszcsempészségből, prostitúcióból és szerencsejátékból származó óriási hasznának elrejtése céljából egy kiterjedt mosodahálózatot hozott létre, és ennek ellenőrizhetetlen bevételeivel magyarázta hatalmas jövedelmének eredetét. Módszere meglehetősen újszerű és a bűnüldöző hatóságok szemében tökéletesen ismeretlen volt, a hírhedt maffiavezért végül nem is a pénzmosásban való lebukása juttatta az Alcatrazba. Ezek után nem véletlen, hogy az 1970-es években épp az Amerikai Egyesült Államokban született először olyan törvény, amely pénzmosás elleni rendelkezéseket is tartalmazott.

Európában az első komoly méretű pénzmosási tevékenység a II. világháborúhoz kötődik: még svájci diplomaták és a svájci székhelyű Vöröskereszt is belekeveredett a náci pénzek Svájcba juttatásába és az ottani bankrendszeren keresztül történő tisztára mosásába.

A nemzetközi közösség ráébredését azonban a téma jelentőségére egyértelműen a kábítószer-kereskedelem robbanásszerű fejlődése okozta, ami ma már nem ismer ország- és kontinenshatárokat, behálózza az egész világot.³⁷

Olyan bűncselekményről van szó tehát, amely közös problémát jelent az Európai Unió fejlettebb gazdaságú közép-nyugati régiója és a most felzárkózni kívánó fejletlenebb közép-kelet európai országok részére. E kérdés hazánk számára különösen fontos, hiszen Magyarország földrajzi helyzeténél átjáróként működik Kelet és Nyugat között, így fokozottabban, két oldalról jelentkeznek a nemzetközi hálózatú szervezett bűnözéssel kapcsolatos problémák.

A pénzmosás elleni jogszabályok lehetőséget adnak arra, hogy a mind inkább kiterjesztett segítő szervek közreműködésével a kompetens végrehajtó szervek révén a bűncselekmények elkövetőit megfosszák a bűncselekményből származó vagyoni előnytől, vagyis attól a végső céltől, amelynek eléréséért a bűncselekményt elkövetik.

Évtizedeken keresztül jellemző volt ugyanis, hogy az elsősorban olasz és az amerikai szervezett bűnözői csoportok különféle bűncselekményeikkel szerzett hatalmas jövedelmeiket biztonságban tudhatták arra az időre is, amíg esetleg börtönbüntetésüket töltötték. Tudták ugyanis, hogy erre irányuló törvények híján szabadulásuk után a pénz rendelkezésükre áll.

Bizonyos régiókban pedig, mint például Latin-Amerika egyes államai, vagy némely délkelet-ázsiai ország, a pénzmosás révén kiapadhatatlan jövedelemforrással rendelkező híres-hírhedt klánok, szervezett bűnöző csoportok az adott ország gazdaságának nagy részét hatalmuk alatt tartják, megvesztegetések révén bekerülhetnek a legfőbb törvényhozó és végrehajtó testületekbe. És persze nem szabad megfeledkeznünk napjaink egyik legnagyobb veszélyeként fenyegető terrorizmusról sem: az ellene folyó küzdelem egyik legfontosabb eszköze a pénzmosással szembeni hatékony fellépés; melynek eredményeként megakadályozhatók a terrorizmushoz szükséges pénzeszközök biztosítása.

A pénzmosás, mint bűncselekmény – jellegét tekintve – nem az elkövetéskor közvetlenül, hanem mintegy hatását kifejtve hordozza magában a társadalomra veszélyességet. Hiszen a

---

³⁷ Dr. Fejes Eleonóra: A pénzmosás hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján; MNB Műhelytanulmányok, 1994. Bp.5. o.

bűnös úton szerzett jövedelem eredetének eltitkolása és törvényesnek feltüntetése mindenkor a bűnbe esett ember menekülését jelentette a lelepleződéssel szemben és egyben törekvést is a bűnösen szerzett pénz megmentése iránt.³⁸ Mindaddig azonban, amíg a bűncselekmények elkövetése révén csekély mennyiségű pénzhez jutottak az elkövetők, nem volt szükség a maihoz hasonló bonyolult módszerekre e pénzek eredetének eltitkolására. A megszerzett összeget a bűnözők egyszerűen készpénzes fizetéssel elköltötték. A szervezettség fokozódásával azonban a bűnözői csoportok már olyan óriási bevételeket értek el, mellyel azonnal magukra vonták volna a hatóságok figyelmét, növelve ezzel a lebukás esélyét. Ettől kezdve egyre finomabb módszereket kezdtek el használni a piszkos pénzek legalíssá tételére.

A bűnöző oldaláról nézve ugyanis nincs értelme a bűncselekmény elkövetésének, ha az abból származó hasznot nem tudja felhasználni; ennek pedig a legegyszerűbb módja egy új bűncselekménybe befektetni, míg bonyolultabb eljárás a piszkos pénzzel egyéb, legális célokat megvalósítani. Ez utóbbi módszer óriási veszélyt jelenthet a gazdaságra, mivel a piszkos pénzek beforgatása a legális szférába felborítja az ott uralkodó egyensúlyt. Magyarazata, hogy a kínálati oldalon alacsonyabb árért is megéri nekik az üzlet, míg a keresleti oldalon magasabb árat is fel tudnak ajánlani. Ennek következményeként a legális gazdasági szférában tevékenykedők életszínvonala csökkenni fog, mivel csak minimális bevételre tesznek szert, vagy pedig a törvényi rendelkezések be nem tartásával próbálnak versenyben maradni.

Össztársadalmi méreteket tekintve, a pénzmosás legnagyobb veszélye éppen abban rejlik, hogy egyes országok gazdasági alapja, társadalmi felépítménye teljesen a bűnözők hatása alá kerülhet, és az egész államigazgatási apparátus a bűnözők kiszolgálóivá válhat. Ennek megelőzése érdekében vált szükségessé a jelenséggel szembeni erőteljes nemzetközi- és ezzel összehangolt nemzeti fellépés.

A pénzmosás elleni küzdelem kezdetei, nemzetközi kitekintés

„Omne malum nascens facile opprimitur; inveteratum fit plerumque robustius.”

---

³⁸ Dr. Kereszty Béla: A pénzmosás; Magyar Jog 2 / 95 65. o.

(Csírájában minden gonoszt könnyű elfojtani, de ahogy növekszik, egyre erősebb lesz.)

(Cicero)

A kábítószer-kereskedelem nagymértékű növekedésével együtt a szervezett bűnözés már egyre hatalmasabb mértékű bevételekre tett szert, a bűnözői csoportok pedig felismerték, hogy a piszkos pénz eredete több országot érintő pénzmosással könnyebben eltitkolható, melyet segített a közlekedés és a technika felgyorsult fejlődése is. A probléma méretét kiválóan mutatja, hogy a „mosott pénz” mértéke a világ GDP-jének egyre nagyobb – mára már százalékban kifejezhető - mértékét teszi ki, így a pénzmosás elleni fellépés szükségessége megkérdőjelezhetetlen volt. Nem véletlen tehát, hogy a szabályozás gondolata is először nemzetközi szinten vetődött fel, azzal együtt, hogy a feltárt bűncselekményekkel összefüggésben elkobzott „piszkos pénz” is a pénzmosás elleni küzdelemre fordítható.

A jogi szabályozás szükségképpen előfeltételeként mindenekelőtt meg kellett határozni a pénzmosás fogalmát. A lényeges elemeit tekintve azonos, és számos formában ismert *definíciók* alapjának a President's Commission on Organized Crime 1984-ben született jelentésben foglaltak tekinthetők. E szerint a pénzmosás *azt a folyamatot jelöli, melynek során a pénzmosó az illegális jövedelmek létét, forrását illetve felhasználását eltitkolja és jogszerű szerzemény látszatát keltve elleplezi.*³⁹

A nemzetközi szervezetek a pénzmosás elkövetési magatartását az átfogó jellegű meghatározást – mely magában foglal minden olyan tevékenységet, ami alkalmas arra, hogy illegális jövedelem legális látszatát keltse – tipizálva, annak egyes mozzanatait megragadva határozzák meg:

- I.** vagyoni érték átalakítására, átadása, átutalása azzal a céllal, hogy a vagyoni érték törvénytelen eredetét palástolják vagy eltitkolják, avagy e cselekményhez történő segítségnyújtás, feltéve, hogy az elkövető tudta, hogy a vagyoni érték bűncselekmény eredményeként keletkezett;
- II.** vagyoni érték igazi természetének, forrásának, helyének, elhelyezésének, mozgásának eltitkolása, feltéve, hogy az elkövető tudta, a vagyoni érték bűncselekmény elkövetéséből származik, illetve ilyen vagyoni érték tulajdonlása;

---

³⁹ Geldwaesche – Problemanalyse und Bekaempfungsstrategien Dokumentation

- vagyoni érték megszerzése, birtoklása vagy használata, amennyiben az elkövető tudta, hogy a vagyoni érték bűncselekmény elkövetéséből származik.⁴⁰

A szabályozás, mint hatékony „ellenszer” kidolgozásához nélkülözhetetlen ennek az összetett cselekmény folyamatának megismerése. Erre nézve a legelterjedtebb koncepció az Amerikai Egyesül Államokból származó „három fázis modell”. Noha nem minden esetben kerül sor mindhárom alkalmazására, klasszikus módon a pénzmosás folyamata elhelyezésre, bújtatásra vagy rétegzésre, valamint integrálásra osztható fel.

Az *elhelyezés* során a túlnyomórészt készpénzben megjelenő illegális jövedelem elválik az alapbűncselekménytől, és a pénzügyi szervezetekhez kerül. Itt általában ellenőrzött strómanok útján különböző tranzakciók, vagy valutaváltás tárgyát képezi, nagy értékű vagyontárgyak – nemesfém, műtárgy, luxuscikk – ellenértékéül szolgál, vagy legális vállalkozásba forgatják be. A bűnüldöző hatóságok tapasztalata szerint ez az a pont, ahol az illegális pénz legkönnyebben tetten érhető.

A *bújtatás* vagy *rétegzés* már kifinomultabb, bonyolultabb módszerek alkalmazását igényli, hiszen itt már a pénz eredetének eltitkolása, az elkövető személyének felderíthetetlenné válása a cél. Példálózó jelleggel, kitűnő ismert technikának számít a fantomcégek igénybevétele, elektronikus ügyletek végzése, legális vállalkozásokból származó bevételként történő feltüntetése, adóparadicsomok felhasználása, de a lehetőségek és módszerek tárháza ekörben szinte végtelennek tűnik.

Végezetül a piszkos pénz az *integrálás* során bukkan fel, immár törvényes eredettel bírva. A legalizálás során ez az a mozzanat, mellyel a pénzmosó törvényes magyarázatot tud adni hirtelen felgyülemlett vagyonára. Ebben a szakaszban a lebukás veszélye kicsi, legtöbbször csak informátor segítségével valósítható meg. Az erre szolgáló legelterjedtebb módszerek: ingatlan adásvétel, fedővállalatok, fiktív kölcsönök igénybe vétele, külföldi bankok felhasználása, fiktív import – export számlák alkalmazás.⁴¹

Az Európa Tanács Minisztereinek Bizottsága 1980. június 27-én fogadta el ajánlását a bűncselekményekből származó pénz külföldre szállításának és biztonságba helyezésének megakadályozására.⁴² Aggasztónak tartva a jelentős anyagi források által támogatott nemzetközi méreteket öltött bűnözés növekvő tendenciáját - amelynek célja és eszköze

⁴⁰ Dr. Korona Lajos: A pénzmosás elleni harc eszközei a nemzetközi büntetőjogban; Kriminológiai és kriminálisztikai tanulmányok 36/1999. 293. o.

⁴¹ Palatin Gábor: A pénzmosásról; Collega 1999. /2. 15-17. o.

egyaránt a pénz -, továbbá azt, hogy az ebből származó bevételek legalizálása többek között hétköznapi banki tranzakciókkal történik, javaslatot tett a tagállami kormányoknak bankrendszerüket érintő konkrét intézkedések meghozatalára.

Célszerűnek tartotta azon banki ügyfelek azonosításának megszervezését, akik számlát vagy betétet nyitnak, letétet bérelnek, s akár részletekben bizonyos összegű készpénzügyleteket vagy bankközi forgalmat bonyolítanak, a biztonsági letét lehetőségének csak megbízhatónak minősített ügyfelek részére történő lehetővé tételét, a feltehetően bűncselekményből eredő bankjegykészletek visszatartását, a banki alkalmazottak képzését az ügyfelek azonosítására, a hitel –és pénzügyintézetek kötelezettségét arra nézve, hogy saját kezdeményezésre jelentsék be a gyanús pénzműveleteket a bűnüldöző hatóságoknak és tegyék lehetővé e hatóságoknak, hogy a büntetőeljárásban a felderítéshez szükséges információkhoz hozzájussanak.

A nemzetközi fellépés következő lépcsőjének tekinthető az 1988. december 20-án 67 ENSZ-tagország által aláírt és utóbb „Bécsi Konvenció” néven ismerté vált Egyezmény (ENSZ Konvenció az Illegális Kábítószer-és Pszichotropanyag Kereskedelem Ellen), amely elsősorban a kábítószeres és pszichotrop anyagok kereskedésének megakadályozását célozta, de az aláíró felek kötelezettséget vállaltak a kábítószerrel való visszaélésből származó anyagi javak tekintetében elkövetett pénzmosás bűncselekménnyé nyilvánítására.⁴³

Az egyezmény pénzmosással szembeni fellépést szolgáló rendelkezései között említést érdemel, hogy előírta a kábítószer bűncselekményekből származó vagyoni előny elkobzását, a részes államok közötti átfogóbb jogsegélynyújtási kötelezettséget az ilyen eredetű vagyon felkutatását illetően, valamint az eredményes fellépést akadályozó banktitoktartási kötelezettség szigorúságának feloldását, a bűnüldöző hatóságok számára pedig a bankok nyilvántartásába történő betekintést. Erejét pedig semmi nem példázza jobban, mint hogy az addig titoktartásukról kétségbevonhatatlanul híres svájci bankokban 1992-re megszüntették az ügyfél számára teljes névtelenséget biztosító úgynevezett „B” nyomtatványok használatát.

A Bécsi Egyezményhez 1993. Május 30-ig 77 állam csatlakozott, hazánk 1994-ben. Az aláírást követően a Parlament példás gyorsasággal fogadta el a Büntető Törvénykönyv módosítását, valamint a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. törvényt.⁴⁴ Az egyezményt Magyarország az 1998. évi L. törvénnyel hirdette ki. Ez az

⁴² Recommandation No R „Relative aux mesures contre le transfert et la mise a l’abri des capitaux d’origine criminelle”

⁴³ Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények, KJK Kerszöv Bp. 2000. 305. o.

⁴⁴ Kereszty Béla: Gazdasági bűnözés, feketegazdaság és pénzmosás; Tokaji Géza emlékkönyv, 1996. 143. o.

Egyezmény hatályánál fogva (a csatlakozó államok nagy számából következően) a kábítószer és a pénzmosás elleni küzdelem nemzetközileg leghatékonyabb eszközének tekinthető.

Az egyezményben szereplő bűncselekményekből származó vagyoni értékek elkobzása során alkalmazandó nemzetközi együttműködés, mint fő cél eredményezte az Európa Tanács 141/1990. számú egyezményének megszületését, amely részletezte azon elkövetési magatartásokat, amelyeket a részes feleknek bűncselekménnyé kell nyilvánítaniuk. Magyarországon az Egyezményt 2000. szeptember 5- én fogadta el az Országgyűlés és azt a pénzmosásról, a bűncselekményből származó dolgok felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló 2000. évi CI. törvénnyel hirdették ki.

Ugyancsak 1988-ban született az úgynevezett Baseli Nyilatkozat, amelyben a „tízec csoportja” (Anglia, az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, Hollandia, Kanada, Japán, az NSZK, Olaszország és Svédország) ajánlásokat adott ki az érintett országok bankjai és bankfelügyeletei részére, melynek célja annak megakadályozása, hogy a pénzintézetek akár szándékuk ellenére pénzmosás eszközeivé váljanak. A nyilatkozat a bankokba vetett bizalom megőrzése érdekében meghatároz néhány alapvető eljárást, amelyeket a bankoknak be kell vezetniük. Felismerve, hogy a bankok szándékuktól függetlenül felhasználhatók bűnös eredetű pénzek átutalására és elhelyezésére, ennek megakadályozására ügyfél-azonosítási kötelezettséget ír elő, ha az ügyfél nem azonosítja magát, pénzmosás alapos gyanúja esetén lehetővé teszi a tranzakció végrehajtásának megtagadását, továbbá rögzíti, hogy a bank managementnek kell biztosítania, hogy az alkalmazottak a vonatkozó jogszabályokat betartsák, a bankoknak pedig a nyomozóhatóságokkal való együttműködési kötelezettséget fogalmaz meg.

A Baseli Nyilatkozat Preambulumának 6. pontjába foglalt gondolat a pénz- és hitelintézetek pénzmosással szembeni fellépésének quasi „alapelvét” határozta meg, mikor kimondta, hogy *„bármilyen is legyen a jogi helyzet a különféle országokban az első és legfontosabb védőpont a pénzmosás ellen a bank elszántsága, hogy megelőzzék, hogy pénzintézetük bűnözőkkel kerüljön kapcsolatba vagy, hogy pénzintézetüket pénzmosást szolgáló csatornaként használják.”*⁴⁵

A globalizáció erősödése, a nemzetközi egyezményekben megfogalmazottak hatékony végrehajtása és az anonimitást továbbra is fenntartó államokkal szembeni hatékony fellépés

---

⁴⁵ Jacsó Judit: A pénzmosás elleni nemzetközi fellépés eszközei; Magyar Jog 9/2000. 545 – 555-o.

igénye 1989-ben egy nemzetközi szervezet – FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) - létrehozását eredményezték. Felállítását követően az FATF megalkotta a pénzmosás elleni harcban azóta is mérföldkönek számító 40 ajánlását.

Az ajánlások legfontosabb elemei:

- a Bécsi Egyezmény ratifikálása,
- hatékony törvények meghozatala a pénzmosás ellen;
- jogi személyek büntetőjogi felelősségre vonásának lehetővé tétele, mely szerint a jogi személyek saját maguk is, ne csak az alkalmazottaik legyenek felelősségre vonhatók;
- széles körű nyomozati jogosultságokat az elrendelendő elkobzás érdekében;
- az elkobzáson és a büntetőjogi szankción túl pénzbüntetés bevezetése;
- a banki alkalmazottakat fel kell jogosítani arra, hogy a gyanús pénzmozgásokat jelentsék az illetékes bűnüldözési hatóságoknak és fel kell menteni az információnyújtás korlátozásának szabályait megsértő büntetőjogi vagy polgári jogi felelősség alól;
- a pénzintézeteknek megkülönböztetett figyelmet kell szentelniük az olyan országok cégeivel, személyeivel és pénzintézeteivel folytatott kapcsolatoknak, melyek nem alkalmazzák az Ajánlás – csomagot;
- ezen elvek kiterjesztése a pénzügyi szektoron kívüli, de készpénz ügyletekkel foglalkozókra;
- számítógépes adatbázissal rendelkező nemzetközi központok felállítása, melynek egy bizonyos összeghatár felett jelentenie kellene a valuta tranzakciót;
- nagy hangsúlyt kell fektetni a nemzetközi információcserére;
- gyors válasz adása a más országokból érkező hivatalos megkeresésekre;
- két és többoldalú szerződések kötése.⁴⁶

1999-ben az FATF kiterjesztette az addig a saját részes államaira korlátozódó tevékenységi körét, és egy 25 pontban kimunkált kritériumrendszer alkalmazásával a világ valamennyi országát évenként megvizsgálva, úgynevezett „feketelistát” tesz közzé. Hazánk a 2001-ben kiadott második feketelistán még szerepelt a látra szóló betétek létezése, az akkori pénzügyi felügyelet (ÁPTF) ellenőrzési tevékenységének lazasága, a pénzmosás elleni küzdelem kormányzati koordinátlansága, továbbá az erre kijelölt rendőri szervezet alacsony létszáma miatt. A szervezet hatékonyságát mutatja, hogy Magyarország a következő évi feketelistáról lekerült, köszönhetően a harmonizált jogalkotásnak, ezen belül is a nemzetközi egyezményekben foglalt ajánlásokat szigorúan tükröző pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény rendelkezéseinek.

⁴⁶ Palatin Gábor: A pénzmosásról ; Collega 1998 /2 16-18.o.

Az újabb módszerek elterjedése és a jogszabályok kijátszása okán szükségesnek mutatkozott az ajánlások felülvizsgálata, így például az ellenintézkedések bizonyos szakmákra – többek között jogi szakmákra – történő kiterjesztése, valamint aktuálisan a 2011. szeptember 11-i eseményeket követően a terrorizmus finanszírozásának megakadályozását célzandóan, további 9 ajánlással bővült ajánlások köre.

Az Európai Közösségek, majd az Európai Unió közösségi szinten a 91/308/EEC. Irányelv megalkotásával lépett fel először a pénzmosással szemben, a direktíva preambuluma valamennyi e tárgyú nemzetközi egyezményre tartalmaz hivatkozásokat. A közösségi szintű jogalkotást elsősorban a tagállamok egységes nemzeti szabályozásának kialakítása indokolta, hiszen a tőke szabad áramlásának, mint a négy alapszabadság egyikének kihasználásával az egyes tagállamok jogi szabályozásában mutatkozó rések, hiányok és eltérések teret adhatnak a pénzmosás pénzügyi szektoron belüli módozatainak. Az irányelv külső hatást is gyakorolt, hiszen a társulási, illetve együttműködési egyezményt aláírók, valamint a harmadik országok szisztematikusan szerepeltetnek egy, a pénzmosással foglalkozó klauzulát a megállapodásban, melynek célja az irányelvhez hasonló normák megalkotása.⁴⁷

A már ismert, elsősorban a pénzintézeteket érintő előírásokon túl létrehozta a Kapcsolattartó Bizottságot (Contact committee), melynek feladata annak vizsgálata, hogy valamely szakma vagy vállalkozási kategória az irányelv hatálya alá tartozzon, amennyiben valamely tagállamban pénzmosásra használják fel; továbbá előmozdítja a tagállamok közti párbeszédet és tanácsokat ad a nemzeti szintű szabályozáshoz, továbbá kötelezettséget írt elő a 15. 000 ECU (1999. január 1-től EURO) határt meghaladó egyszeri tranzakció és a pénzmosás gyanús tranzakció esetén az azonosításra. A tagállamok az irányelvben meghatározottaknál szigorúbb nemzeti jogszabályt alkothattak a pénzmosás megelőzése érdekében.

Az Európai Unió szabályozása is figyelemmel kísérte a pénzmosás terén felmerülő változásokat, ezért megalkotásra került a 2001/97 számú irányelv a pénzintézetek pénzmosás céljára történő felhasználásának megelőzéséről szóló, 91/308 számú irányelv módosításáról. A direktíva kimondja megalkotásának szükségességét, hiszen olyan új problémákra vetődött fény, mint például a bejelentés során a felelősségviselés kérdése, a pénzváltók pénzmosásra való felhasználása, az előcselekmények körének bővülése, vagy éppen a független jogi szakmák – ügyvéd, közjegyző – esetén a titoktartás kérdése. Általános célként kitűnik az

---

⁴⁷ Első Bizottsági jelentés a Pénzmosási direktíva (91/308/EEC) megvalósításáról az Európai Parlament és Tanács számára

irányelvből, hogy a pénzügyi szektor mellett a nem pénzügyi szektor védelme a pénzmosással szemben, a bejelentési és azonosítási kötelezettség szigorítása, valamint a potenciális alanyok körének bővítése is.

Legfontosabb rendelkezései között módosítja a korábbi alapfogalmakat, részletesen meghatározza a direktívában lefektetett kötelezettségek alanyi körét, melyet a pénzügyi- és nem pénzügyi szolgáltatók, valamint az érintett független jogi szakmák képviselői tesznek ki, meghatározza a bejelentési kötelezettség módját, utal az ügyvédi- banki- és üzleti titoktartás mértékére, gyanús tranzakciók esetén – annak azonnali felfüggesztésével – az illetékes hatóság értesítését, előírja, hogy a direktíva hatálya alá tartozó szervek hozzanak létre megfelelő belső ellenőrzési rendszert, valamint folyamatos képzést biztosítsanak alkalmazottaik számára, hogy felismerjék a pénzmosásra utaló körülményeket és tisztában legyenek azzal, hogy mit kell ilyenkor tenniük, folyamatos információáramlást ír elő az érintett szervek és személyek valamint a tagállam hatóságai közt.

A tagállamoknak 2003. június 15-ig kellett megtenniük az irányelv által elrendelt jogharmonizációs lépéseket. Magyarország az ennek keretében elfogadott 2003. évi XV. számú törvénnyel minden tekintetben megfelelt a kor elvárásainak, sőt, a bejelentési kötelezettség összeghatárát – 2.000.000.- Forint -, illetve az ügyvédekre és közjegyzőkre vonatkozó rendelkezéseit tekintve szigorúbb is volt az uniós szabályozásnál.

Miután a szabályozás a pénzmosás ismert módszereinek meggátolását, csírájukban elfojtását célozta és tette lehetővé, a bűnözői csoportok által alkalmazott újabb módszerek visszaszorítása, valamint az időközben megerősödött terrorizmus finanszírozásának megakadályozása érdekében az EU Parlamentje elfogadta a korábbi direktívákat felváltó 2005/60/EK irányelvet. Az ebben meghatározott eszközök már a bűnözés elleni küzdelem globális eszközévé váltak, melynek alapja azonban változatlan volt: a gyanú felmerülése elvének alapján meginduló eljárás. Célját illetően a terrorizmus finanszírozása elleni harcot a pénzmosás megelőzésével és megakadályozásával egyenrangúvá emelte, amely egyúttal hatályának kiterjesztését is eredményezte. Lényeges változás a korábbi szabályozáshoz képest, hogy az ügyfél azonosítás helyett többszintű ügyfél átvilágítási kötelezettséget írt elő, kockázati alapon különböztetve meg azokat. A tényleges piaci szereplők azonosításának megkövetelése azonban túlmutat a preambulumban megfogalmazott célokon, hosszú távon alapja lehet az általános pénz- és tőkepiaci transzparencia megteremtésének.⁴⁸ A

---

⁴⁸ Steiner Péter: Paradigmaváltás a pénzmosás elleni küzdelemben; Pénzügyi Szemle 2006. 3. sz. 320-355.o.

tagállamoknak létre kell hoznia – forrás és megfelelő hatáskör biztosításával - egy pénzügyi hírszerző egységet (FIU) központi országos egységként, mely az olyan információk átvételéért, igényléséért, elemzéséért, és az illetékes hatóságokkal való közléséért felel, amelyek pénzmosással, illetve terrorizmus finanszírozásával állhatnak kapcsolatban.

A pénzmosás elleni küzdelem megjelenése és fejlődése Magyarországon

A tengerentúlon a Watergate-ügy kapcsán már az 1970-es években megjelent a pénzmosás fogalma a sajtóban, majd a cselekmény hamarosan pönalizálásra került, a '80-as években 213, a '90-es években pedig már 3643 bírósági döntésben volt a pénzmosás olvasható. Európában a '80-as években nemzetközi egyezmények születtek és nemzetközi szervezet jött létre a pénzmosás megakadályozására.

Magyarországon a pénzmosás elleni első jogi lépésre egészen 1994-ig kellett várni. Ennek indokaként szolgál, hogy Magyarország demokratikus berendezkedését megelőzően sem a társadalmi, sem a gazdasági rendszer nem tette lehetővé a hatalmas profitot termelő szervezett bűnözői csoportok létrejöttét, szabad piac és bankrendszer akkoriban hazánkban nem volt, gyakorlatilag minden állami kézben és ellenőrzés alatt állt, továbbá a vasfüggöny is nehezítette a nemzetközi szinten már létező jelenség beáramlását, valamint a hazai állampolgárok külföldre jutását.

A Magyar Köztársaság az Európai Közösséggel létrehozott társulási szerződésének 86. cikkében kötelezettséget vállalt arra, hogy minden erőfeszítést megtesz a pénzmosás megakadályozására és olyan megfelelő szabályozást vezet be, amely egyenértékű azokkal a szabályokkal, amelyeket a Közösség és e területen működő más nemzetközi fórumok - így FATF – elfogadtak. Mivel a pénzmosásról, a bűnözésből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló Európa Tanácsi konvenció a tagállamok kötelességévé tette a cselekmény büntetendővé tételét, Magyarországon az erre vonatkozó jogalkotás - igaz, számos változat elvetése után - példás gyorsasággal meg is történt. Az 1994. évi IX. törvény 23. § - a iktatta be a Büntető Törvénykönyvbe – a 303. § - ba - a pénzmosás büntetnének címét és szövegét, valamint megalkotásra került a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. Törvény.

Némi óvatos vita legfeljebb akörül alakult ki, hogy e sajátos járulékos tett nem fenyegethető-e kellőképpen a hagyományos gazdaság és a (tárgyi) bűnpártolás keretein belül, s ha részben

nem is, e bűncselekmények nem tehetők-e erre alkalmassá. Bár e felvetés nem alaptalan, a határozott európai tendenciák miatt mégis e kiemelten veszélyes bűnkapcsolat önálló fenyegetését biztosító norma megalkotása nálunk is célszerűnek látszott.

Az elhatárolás során ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy az orgazdaság az egyes vagyon elleni bűncselekményekből származó dolog vagyoni haszon végett történő megszerzését, elrejtését vagy elidegenítésében való közreműködést jelenti –azaz az orgazdaság vádjá kizárólag akkor áll meg, ha már bizonyítást nyert más vagyon elleni bűncselekmény elkövetése -, míg a pénzmosás törvényi megfogalmazásában épp az a novum, hogy önálló bűncselekmény, azaz anélkül büntethető, hogy annak a büntetendő cselekménynek a vonatkozásában, amiből a piszkos pénz származik, már jogerős marasztaló ítélet született volna. Az egyébként legálisan tűnő magatartást az teszi bűncselekménnyé, hogy az illető tudja, hogy a pénz bűncselekményből származik. Az elkövető felelősségre vonásához tehát a nyomozó hatóságnak nem kell felderítenie azt a bűncselekményt, amelyből a pénz származik, elegendő, ha bizonyítja, hogy az illető tudta, hogy a pénz „piszkos”.⁴⁹

A pénzmosás és a bűnpártolás között pedig az az alapvető különbség, hogy bűnpártolást csak az követhet el, aki az alapbűncselekményben sem tettesként, sem részesként nem vett részt, míg a pénzmosást az alapbűncselekmény elkövetője is megvalósíthatja. Alaki halmazatuk tehát csak akkor jön létre, ha az alapbűncselekmény elkövetőjétől különböző személy előzetes megállapodás hiányában működik közre a bűncselekményből származó előny biztosításában és a pénzmosás tényállásában írt egyéb feltételek is megvalósulnak. Ez utóbbi esetben azonban csak a speciális pénzmosást lehet megállapítani. A pénzmosás bármelyik alapbűncselekménye és a pénzmosás valóságos anyagi halmazatban állhat.

A tényállás megfogalmazásakor a legtöbb vitát nem a lehetséges elkövetési magatartások köre, hanem az alapbűncselekmények természete és súlya, valamint az alapeset és a minősített esetek viszonya és arányai váltották ki. Olyan tényállást kellett tehát találni, amely kielégíti az ajánlásban foglaltakat, de nem jelenti azoknak az alkalmazhatóság elé akadályokat gördíthető túlteljesítését.

A Btk. 1994. május 15. napjával hatályba lépő új tényállása tehát a következő volt:

Pénzmosás⁵⁰

---

⁴⁹ Dr. Auer Katalin – Dr. Osváth Piroska: Törvény a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról; Pénzügyi Szemle 1994. 5. szám 388. o.

⁵⁰ Hatályos: 1994. május 15-től

303. § (1) Aki a más által elkövetett öt évet meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekménnyel, illetve embercsempészéssel, kábítószerrel visszaéléssel vagy nemzetközi jogi kötelezettség megszegésével összefüggésben keletkezett anyagi javakat elrejtí azáltal, hogy

- a) az eredetét, illetőleg valódi természetét eltitkolja vagy elleplezi,
  - b) az eredetéről, illetőleg valódi természetéről a hatóságnak hamis adatot szolgáltat,
- büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott említett anyagi javakat

- a) magának vagy harmadik személynek megszerzi, használja vagy felhasználja,

b) megőrzi, kezeli, értékesíti, az anyagi javakkal vagy ellenértékével bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez, azon vagy az ellenértékén más anyagi javakat szerez,

ha az anyagi javak eredetét az elkövetés időpontjában ismerte.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzműködés

üzletszerűen vagy pénzműködéssel foglalkozó szervezet keretében,

b) pénzügyintézet, értékpapír-forgalmazó, befektetési alapkezelő, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

c) hivatalos személyként,

d) ügyvédként

követik el.

(4) Aki a pénzműködésre vonatkozó, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (4) bekezdésben említett bejelentési kötelezettségének gondatlanságból nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(6) Nem büntethető pénzműködés miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.

A pénzműködés bűncselekményének hatálybalépésével csaknem egyidejűleg alkották meg - a kérdésre vonatkozó kodifikációs folyamat első részét mintegy lezárva - a pénzműködés megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. törvényt. E jogszabály valamennyi Magyarországon működő, pénzügyintézeti tevékenységre feljogosított szervezetre nézve előírt bizonyos ügyfél azonosítási és bejelentési kötelezettségeket, melyek egyes szabályait a végrehajtásról született 74/1994. (V. 10) kormányrendelet részletes előírásokkal szabályozza. A pénzműködés elleni küzdelem fejlődését, a leszabályozottság mértékét kiválóan szemlélteti, hogy e törvény – amely a fentebb ismertetett nemzetközi egyezmények ajánlásaival, előírásaival maradéktalanul összhangban állt – 8 §-ból, míg a jelenleg hatályos törvény már 56 §-ból áll.

A következő időszak a tényállás folyamatos pontosításának (alkalmazhatósága biztosításának) jegyében zajlott és még zajlik ma is.

8. a „*pénzmosással foglalkozó szervezet keretében* ” történő elkövetés helyébe lépett a „*bűnszervezet tagjaként*” való elkövetés (1997. évi LXXII. Törvény 45. § -a, hatályos 1997. szeptember 15. napjától),
9. a tényállás (4) bekezdésébe foglalt bejelentési kötelezettség elmulasztásának büntette mellett az 1998. évi LXXXVII. Törvény 74. § (2) bekezdése (hatályos 1999. március 1- től) bevezette a „*bejelentési kötelezettség gondatlanságból történő elmulasztásának vétségét* „(Btk. 303. § (5) bekezdés)
10. majd az (1) bekezdés bevezető szövegrészében az előcselekmények kapcsán az „*öt évnél súlyosabb*” helyébe az „*ötévi vagy azt meghaladó* ” szavak léptek, s elmaradt a további taxáció (1999. évi CXX. Törvény 19. §),
11. az előcselekmények köre kibővült valamennyi „*szabadságvesztéssel büntetendő cselekménnyel*” (1999).
12. 2001. március 1- től az (1) bekezdésbe foglalt előcselekmények – „*Aki a más által elkövetett ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekménnyel, illetve embercsempészéssel, vesztegetéssel, nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetéssel, kábítószerrel visszaéléssel vagy nemzetközi jogi kötelezettség megszegésével összefüggésben keletkezett anyagi javakat elrejtí*”- helyébe pedig az alábbi passzus került: „*Aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény elkövetéséből származó dolgot az eredetének leleplezése céljából gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, a dologgal kapcsolatban bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez*”

A 2001. szeptember 11- i eseményeket követően a nemzetközi terrorizmus elleni hatékonyabb fellépés igénye vezetett a terrorizmus elleni küzdelemről, pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény megalkotásához. A terrorizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb eszköze a pénzmosással szembeni eredményes fellépés, aminek célja, hogy megakadályozza a bűncselekményből származó pénzeknek a pénz – és tőkepiaci rendszeren keresztül történő tisztára mosását. A törvény módosította a Pmt – t (és a Btk – t is), majd a korábbi végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezése mellett a Kormány kiadta a 299/2001. (XII. 27.) Kormány rendeletet, a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. Törvény végrehajtásáról.⁵¹

⁵¹ Horváth Tibor – Lévay Miklós: Magyar büntetőjog – Különös rész II. Bíbor Kiadó, Miskolc 2002

A pénzmosás Btk – beli tényállását, ilyen előzmények után, a 2001. évi CXXI. törvény – 2002.április – i hatállyal – koncepcionálisan átalakította:

6. 303. § - ban foglalt szándékos alakzattól elkülöníti – 303/A.§ megjelölés alatt – a bűncselekmény gondatlan alakzatát ,
7. illetve 303/B § - ban a bejelentési kötelezettség elmulasztásának alakzatát. Ennek önálló tényállásként való szabályozását indokolta, hogy a cselekmény egyrészt nem vonható a pénzmosás fogalma alá, másrészt a pénzmosás új törvényi tényállásának áttekinthetősége.
8. a Btk- beli tényállásból kikerültek a korábban a (2) bekezdésbe foglalt elkövetési magatartások (megszerzés, használat, megőrzés, kezelés, értékesítés), mivel ezeket a cselekményeket a megelőző bűncselekmény elkövetője szükségszerűen megvalósítja. Ezek bármelyike miatti felelősségre vonás a kétszeres értékelés tilalmába ütközne. Amennyiben ezeket a magatartásokat a megelőző bűncselekmény elkövetőjéhez képest más személy követi el, úgy ő az eset körülményeitől függően tárgyi bűnpártolás {Btk. 244.§ (1) c,}, illetve orgazdaság {Btk. 326.§} elkövetése miatt vonható felelősségre.
9. Az új Pmt. hatálybalépésével kikerült a 303/B.§. (1) bekezdéséből „a pénzügyi szolgáltató szervezet számára” szövegrész.

Az újabb tényállás tehát a védett jogtárgy különbözőségére tekintettel lehetővé tette, hogy a megelőző bűncselekmény elkövetője pénzmosás elkövetése miatt is felelősségre vonható legyen, ha a szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény elkövetéséből származó dolgot eredetének leplezése céljából gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, illetve azzal összefüggésben pénzügyi vagy bankműveletet végez.

A kodifikációs folyamat utolsó állomásaként meg kell említeni, hogy a Parlament 2003. februárjában elfogadta a 2003. évi XV. törvényt, amely a 1994. XXIV. Pmt –hez képest alapvető változásokat tartalmaz, az Európai Unió módosított 2001/97/EK irányelvével maximálisan összhangban állt, sőt, bizonyos tekintetben szigorúbb is volt annál.

A 2005. évi IMF/WB/MONEYVAL vizsgálat által feltárt hiányosságok, valamint Magyarországra, immár mint tagállamra kötelező érvényű 2005/60/EK irányelv rendelkezései mind a pénzmosás Btk-beli tényállásának, mind a Pmt-nek a módosítását tették szükségessé. A Btk. 2007. június hó 01. napjától hatályos szövege az alábbi:

Pénzmosás

303. § (1) Aki más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolog ezen eredetének leplezése céljából

a) a dolgot átalakítja vagy átruházza, gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dologon fennálló jogot vagy az e jogban bekövetkezett változásokat, illetve azt a helyet, ahol a dolog található eltitkolja vagy elleplezi,

c) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe,

büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolgot

a) magának vagy harmadik személynek megszerzi,

b) megőrzi, kezeli, használja vagy felhasználja, azon vagy az ellenértékén más anyagi javakat szerez, ha a dolog eredetét az elkövetés időpontjában ismerte.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekményének elkövetéséből származó dolgot ezen eredetének leplezése céljából

a) gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)-(3) bekezdésben meghatározott pénzmosást

a) üzletszerűen,

b) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,

c) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

d) hivatalos személyként,

e) ügyvédként

követik el.

(5) Aki az (1)-(4) bekezdésben meghatározott pénzmosás elkövetésében megállapodik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Nem büntethető az (1)-(5) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.

303/A. §(1) Aki a más által elkövetett szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó

a) dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe,

és gondatlanságból nem tud a dolog ezen eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,

b) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

c) hivatalos személyként

követik el.

(3) Nem büntethető az (1) és (2) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem vagy csak részben fedezték fel.

A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása

303/B. § Aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés

303/C. §(1) A 303. § és a 303/A. § alkalmazásában dolgon a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot, dematerializált értékpapírt is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában -, illetve dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetén az értékpapírszámla jogosultjának - biztosítja.

(2) A 303. § és a 303/A. § alkalmazásában pénzügyi tevékenységen, illetve pénzügyi szolgáltatás igénybevételén a pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási, befektetési szolgáltatási vagy befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, kockázati tőkealapkezelési, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél, vagy biztosítási, viszontbiztosítási vagy független biztosításközvetítői, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztári, magán-nyugdíjpénztári vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatási tevékenységet, illetve annak igénybevételét kell érteni.

Mellőzve a történeti tényállás klasszikus elemzését megállapítható, hogy itt már a pénzmosás bűncselekmény 4 alaptípusa különíthető el: dinamikus /303.§ (1) bekezdés/, statikus /303.§ (2) bekezdés/, saját pénzre elkövetett /303.§ (3) bekezdés/ és gondatlan pénzmosás /303/A§/. A dinamikus és statikus pénzmosás akként különböztethető meg egymástól, hogy közgazdasági értelemben eredményez-e valamilyen vagyon transzformációt vagy sem.⁵² A törvényi tényállás – a 303.§ (4) bekezdés c./ és 303/A.§ (2) bekezdés b./ pontjaiban, valamint a 303/C.§ (2) bekezdésében foglalt értelmező rendelkezés 2008. január 1-i, illetve a vagylagos büntetési nemeket illetően számos bűncselekményt érintő módosítást leszámítva – jelenleg változatlan formában hatályos.

A 303/B.§ keretjogszabályaként alkotott, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény – a terrorizmus elleni harc célját immár címében is hordozva - a 2005/60/EK irányelvben foglaltak szerint váltotta fel a korábbi Pmt-t. Újdonságként fedezhető fel többek között az úgynevezett kiemelt közszereplő fogalmának bevezetése, az ügyfél azonosítást felváltó átvilágítás szabályainak változása, differenciálása, valamint a bejelentési értékhatár korábbi 2.000.000.- Forintos összegéről 3.600.000.- Forintra emelése.

Záró gondolatok

⁵² Dr. Gál István László –dr. Sinku Pál: Dinamikus és statikus pénzmosás –egy új tényállás kritikai elemzése Magyar Jog 2008. /55.évf./ 3. szám 129-139.o.

A globalizáció hatással van a különböző kriminális cselekményekre is: egyre jellemzőbbé és erősebbé vált a határokon átnyúló szervezett bűnözés. Ez a tendencia érvényesül a pénzmosás vonatkozásában is, így ez a kiemelten társadalomra veszélyes delictum fenyegeti az államok gazdasági és pénzügyi rendszerét, meghúzódik az egyre követhetlenebb és bonyolultabb pénzügyi tranzakciók mögé, anyagi bázist nyújtva az elkövetők újabb bűncselekményeihez.

Szabályozásához, mint láttuk, elengedhetetlen az államok közti szoros együttműködés: egyezmények születtek, melyek e jelenséggel szembeni szigorú és kemény fellépésre ösztönöznek, nemzetközi szervezet munkálkodik azon, hogy tagjainak és másoknak megfelelő segítséget nyújtson a pénzmosás elleni „küzdelem” során.

Hazánk 1994 óta tartozik azon országok közé, melyek jogszabályalkotással próbálják megakadályozni, és egyben megelőzni a pénzmosás elkövetését, valamint a terrorizmus finanszírozását. Ekörben egyrészt önálló büntetőjogi tényállás született, amely - álláspontom szerint a nemzetközi elvárásoknak ugyan folyamatosan eleget téve, de ennek oltárán a jogbiztonságnak való megfelelést feláldozva – számos módosításon esett át, másrészt törvényben kerültek rögzítésre a pénzmosással találkozó, „kapuórként” működő személyek és szervezetek egyre bővülő kötelezettségei is

Ugyanakkor a pénzmosás bűncselekmények miatt megindult és bírósági szakig eljutott büntetőeljárások száma hazánkban kis túlzással nagyságrendileg azonos a tényállás Btk-beli bevezetésétől bekövetkezett módosításainak számával. Erre utal az a tény is, hogy ezidáig csupán egyetlen egy pénzmosással kapcsolatos elvi jelentőségű jogeset jelent meg a Bírósági Határozatok között /BH.2006.143/. A sikeres, és az elkövető jogerős elítélésével végződő büntetőeljárások csekély számának oka remélhetőleg a szabályozás erősségében, szigorában és hatékonyságában keresendő, nem pedig annak hiányosságaiban, vagy a szabályozás előtt mindig egy lépéssel járó elkövetők újabb és újabb módszereiben, hovatovább a bűnüldöző vagy jogalkalmazó szervek tehetetlenségében.

Felhasznált irodalom:

Dr. Fejes Eleonóra: A pénzmosás hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján; MNB Műhelytanulmányok, 1994. Bp.5. o.

Dr. Kereszty Béla: A pénzmosás; Magyar Jog 2 / 95 65. o.

Geldwaesche – Problemanalyse und Bekaempfungsstrategien Dokumentation

Dr. Korona Lajos: A pénzmosás elleni harc eszközei a nemzetközi büntetőjogban; Kriminológiai és kriminalisztikai tanulmányok 36/1999. 293. o.

Palatin Gábor: A pénzmosásról; Collega 1999. /2. 15-17. o.

Recommandation No R „Relative aux mesures contre le transfert et la mise a l’abri des capitaux d’origine criminelle”

Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények, KJK Kerszöv Bp. 2000. 305. o.

Dr. Kereszty Béla: Gazdasági bűnözés, feketegazdaság és pénzmosás; Tokaji Géza emlékkönyv, 1996. 143. o.

Jacsó Judit: A pénzmosás elleni nemzetközi fellépés eszközei; Magyar Jog 9/2000. 545 – 555-o.

Első Bizottsági jelentés a Pénzmosási direktíva (91/308/EEC) megvalósításáról az Európai Parlament és Tanács számára

Steiner Péter: Paradigmaváltás a pénzmosás elleni küzdelemben; Pénzügyi Szemle 2006. 3. sz. 320-355.o.

Dr. Auer Katalin – Dr. Osváth Piroska: Törvény a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról; Pénzügyi Szemle 1994. 5. szám 388. o.

Horváth Tibor – Lévay Miklós: Magyar büntetőjog – Különös rész II . Bíbor Kiadó , Miskolc 2002

Dr. Gál István László –dr. Sinku Pál: Dinamikus és statikus pénzmosás –egy új tényállás kritikai elemzése Magyar Jog 2008. /55.évf./ 3. szám 129-139.o.